

NOTAT

3. juni 2021

Redder EU's coronapas sommerferien og EM i fodbold?

Kontakt:	Projektmedarbejder
Direktør	Kristian Klausen
Lykke Friis	+45 60 68 39 66
lykke@thinkeuropa.dk	krikla@thinkeuropa.dk

RESUME: Turismen er den sektor i Europa, der er blevet hårdest ramt af coronakrisen. F.eks. ligger flytrafikken i Europa i juni fortsat 70 pct. under 2019-niveau. Ét af EU's svar er vedtagelsen af et coronapas. Håbet er, at passet igen vil få erhvervsfolk og turister til at bevæge sig over grænserne. Efter planen skal passet gå i luften 1. juli, og syv lande har allerede tilkøbt sig den fælles tekniske model.

Sommeren 2021 er ikke alene kendetegnet ved, at mange europæere drømmer om at kunne tage på sommerferie. Den er også kendetegnet ved, at der er EM i herrefodbold. Normalt er EM en folkefest, hvor tusindvis af fans rejser rundt i Europa for at støtte deres hold. Denne gang skal EM spilles i 11 forskellige byer.

Som illustration af, hvor kompliceret det, trods coronapas, fortsat er at rejse rundt, har Tænk tanken EUROPA gennemgået EM-værtsbyernes indrejserestriktioner, som de ser ud i starten af juni 2021. Hovedkonklusionen er, at det bliver mere end vanskeligt for fans at støtte deres hold på lægterne - altså forudsat, at man overhovedet kan få billetter til EM.

Coronapasset er nemlig langt fra et "sesam-sesam-luk dig op". Flere lande, så som Nederlandene og Italien, kræver f.eks. fortsat test ved indrejse, selvom man er færdigvaccineret. For Nederlandene gælder det også, at rejsende fra Danmark opfordres til 10 dages karantæne og test, selvom man er vaccineret. Andre lande såsom Tyskland opererer med krav om separat, forudgående digital registrering. I et land som Ungarn er fremvisning af vaccine kun adgangsgivende, hvis Ungarns regering har indgået en aftale om gensidig anerkendelse af vacciner med den rejsendes hjemland. Denne finurlighed skyldes, at Ungarn har inkorporeret den russiske Sputnik V-vaccine i

sit nationale vaccineprogram - en vaccine, der dog ikke indgår i EU's kompromis om, hvilke vacciner, der er adgangsgivende i EU.

Størst er variationen mellem landene, når det gælder testkrav til børn. I Italien er det kun børn under to år, der er fritaget for test. I Rumænien ligger grænsen ved tre år, mens den i Tyskland og Spanien ligger på fem år. I Nederlandene er den – som i Danmark - helt oppe på 12 år.

Det hele kompliceres af, at der i løbet af sommeren 2021 også skal spilles EM i lande, som ikke er medlem af EU og dermed Schengen-samarbejdet (Rusland, Aserbajdsjan og Storbritannien). Her gælder coronapasset ikke. En særlig faktor er, at Storbritannien fortsat kræver, at bl.a. danske statsborgere, uanset vaccination, går i karantæne ved indrejse. Tilsvarende har f.eks. Tyskland indført 10 dages karantæne for indrejse fra Storbritannien pga. risiko for den indiske mutation. Konkret betyder det, at danske roligans for første gang i historien ikke kan følge landsholdet hele vejen frem til en evt. finale. Rejser man som roligan til én af de mulige kvartfinaler i Skt. Petersborg, München, Baku eller Rom, vil ens karantæneperiode i Storbritannien ikke være udstået, inden semifinalerne løber af stablen i London 6. eller 7. juli. Kort sagt: som fan må man vælge at se enten en kvartfinale eller en semifinale.

Forskellene i landenes indrejseregler risikerer at få mange turister (og EM-fans) til at blive hjemme. En undersøgelse viser, at f.eks. en tredjedel af tyskerne endnu ikke har planlagt deres sommerferie. Skal sommerturismen og EM-turneringen reddes er det derfor afgørende, at EU-landene medio juni bliver enige om en øget strømlining af indrejsekravene.

Europas turistindustri bløder

"Jeg er den første turist i Europa. Til at møde en ny og anderledes dag".

Sådan sang TV2's Steffen Brandt sidste sommer i en nyfortolkning af Lulu Zieglers klassiker, da det i juni igen blev muligt at rejse i Europa – med de dertilhørende coronarestriktioner. Efter et år præget af endnu en nedlukning, er diskussionen, trods vaccineudrulningen, op til dette års sommerferie ganske sammenlignelig: Hvor kan man rejse hen, og er restriktionerne så omfattende, at mange alligevel giver op og bliver hjemme? Interessen for at rejse aktualiseres blot af, at 11 byer fra den 11. juni til 11. juli er værter for et af årets største mega-events på europæisk jord, EM i herrefodbold. Normalt er en slutrunde omgivet af stor rejseaktivitet, hvor ikke mindst fansene følger deres hold.

I modsætning til sommeren 2020 har EU netop vedtaget et fælles coronapas ("EU's digitale covidcertifikat"), der skal træde i kraft 1. juli. Passet er i den grad blevet efterspurgt af turistindustrien, der ifølge Europa-Kommissionen er den sektor, som er blevet "hårdest ramt" af

coronakrisen.¹ Ikke overraskende er det især de lande, som er mest afhængige af turisme, der har presset hårdst på for, at passet kunne blive klar til sommerferiestart. Det gælder ikke mindst Spanien og Grækenland (se Tabel 1).

Tabel 1: Turismens bidrag til BNP og økonomiske tab i 2020

Land/område	Rejser og turismes bidrag til BNP (2019)	BNP-vækst i 2020
Danmark	6,4 pct.	-2,7 pct.
Tyskland	9,8 pct.	-4,9 pct.
Italien	13,1 pct.	-8,9 pct.
Spanien	14,1 pct.	-10,8 pct.
Grækenland	20,3 pct.	-8,2 pct.
Kroatien	24,3 pct.	-8 pct.
Portugal	17,1 pct.	-7,6 pct.
EU	9,9 pct.	-6,1 pct.

Kilde: Tænketanken EUROPA på baggrund af AMECO (6.1 Gross Domestic Product at constant prices (OVGD)), 12. maj 2021 og WTTC, 2021, <https://wtcc.org/Research/Economic-Impact>

Flere lande lagde pres på resten af EU ved at erklære, at de ville udvikle deres egen løsning og åbne for turister i såkaldte "turistkorridorer", hvis ikke der blev fundet en fælles løsning. Netop dette pres var medvirkende til, at EU's Ministerråd og Europa-Parlament 20. maj blev enige om et kompromis.²

Coronapas – fra ide til kompromis inden for 64 dage

Et årti. Så lang tid tog det, da EU i nullerne skulle blive enige om et vaccinationspas for husdyr. Coronapasset, derimod, blev færdigforhandlet inden for 64 dage. Udover presset fra turistindustrien og bekymringen for, at nogle lande gik solo, er hovedforklaringen, at der ikke er tale om et egentligt fælles europæisk pas/certifikat. Løsningen blev derimod 27 nationale ordninger, som er *interoperable*, altså hvor en national QR-kode kan aflæses af én fælles europæisk gateway. Kort sagt: Landene skulle ikke bruge tid på at blive enige om, hvilke funktioner passet skulle have, men blot koncentrere sig om, at et pas (QR-kode) udviklet i ét land, kan aflæses ved samtlige grænseovergange eller lufthavnsterminaler. Med en simpel QR-kode kan rejsende til sommer dokumentere, om de er vaccineret, testet negativ for nylig eller har været smittet. Under udviklingen af deres nationale løsninger har landene skulle overholde nogle fælles principper for datasikkerhed. Det er ikke et krav, at man som rejsende har et coronapas og dermed en mobiltelefon. Rejsende, der foretrækker at fremvise det gule vaccinationsbevis eller en printet udgave af coronapasset, kan fortsat gøre det.

¹ Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Europa-Kommissionen, maj 2021, <https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-new-industrial-strategy.pdf>

² EU Digital COVID Certificate: European Parliament and Council reach agreement on Commission proposal, Europa-Kommissionen, maj 2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_2593

Der var tre store knaster under medlemsstaternes forhandlinger med Europa-Parlamentet. Den første var timingen. Ikke mindst de turistafhængige lande pressede på for, at ordningen kan træde i kraft hurtigst muligt. Tyskland, der ikke er kendt for at være langt fremme med digitaliseringen, insisterede imidlertid på en "indfasningsordning" på seks uger.

Den anden knast knyttede sig til, om medlemsstaterne parallelt med indførelsen af passet også accepterede, at der skal være fælles regler for, hvor gammel f.eks. en PCR-test må være. For et flertal i Europa-Parlamentet var det afgørende, at passet også i praksis reetablerer den frie bevægelighed – altså hvis man har et coronapas, så skal grænsebommen i overført betydning også gå op. For et flertal af medlemsstaterne var dette imidlertid uacceptabelt. De fastholdt, at regler for, hvem der må komme ind i landet, er national kompetence. Kompromiset blev, at landene har ret til at fastholde egne krav for, om f.eks. børn skal PCR-testes, eller hvor gammel en kvik-test skal være. For at undgå knopskydning og uoverskuelighed gav landene dog også hinanden håndslag på at afholde sig fra nye krav "medmindre de er nødvendige og forholdsmæssige for at beskytte folkesundheden".³ Hvis lande i løbet af sommeren indfører nye restriktioner, f.eks. pga. mutationer, skal de basere sig på ECDC's (Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme) fælles epidemiologiske data og meddeles til Kommissionen og de øvrige 26 lande senest 48 timer, før de træder i kraft.

For det tredje arbejdede Europa-Parlamentet for en model, hvor test skulle gøres gratis. I mange lande er test en udgift, der kan hæmme rejseaktiviteten. I Belgien koster en coronatest f.eks. i omegnen af 350 kr.⁴ Løsningen blev, at Kommissionen gav tilsagn om, at der skal afsættes mindst 743 mio. kr. fra EU's fælles nødhjælpsinstrument til test.⁵

På det uformelle topmøde 24.-25. maj udtrykte stats- og regeringscheferne stor tilfredshed med kompromiset og opfordrede hinanden til hurtigst muligt at være klar med den nationale udgave af passet. For at undgå alt for store forskelle i de underliggende nationale rejserestriktioner opfordrede de også Rådet til i midten af juni at revidere henstillingen om rejser inden for EU.⁶

Formelt set skal Europa-Parlamentet give sin endelige accept til kompromiset torsdag d. 9. juni.⁷

³ EU Digital COVID Certificate: European Parliament and Council reach agreement on Commission proposal, Europa-Kommissionen, maj 2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_2593

⁴ Coronavirus COVID-19, the Belgian Government, 2021, <https://www.info-coronavirus.be/en/test-ing/#:~:text=What%20is%20the%20procedure%3F,the%20rate%20of%20EUR%2046.81>

⁵ EU Digital COVID Certificate: European Parliament and Council reach agreement on Commission proposal, Europa-Kommissionen, maj 2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_2593

⁶ Ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd (24. og 25. maj 2021) – Konklusioner, Det Europæiske Råd, maj 2021, <https://www.consilium.europa.eu/media/49814/2425-05-21-euco-conclusions-da.pdf>

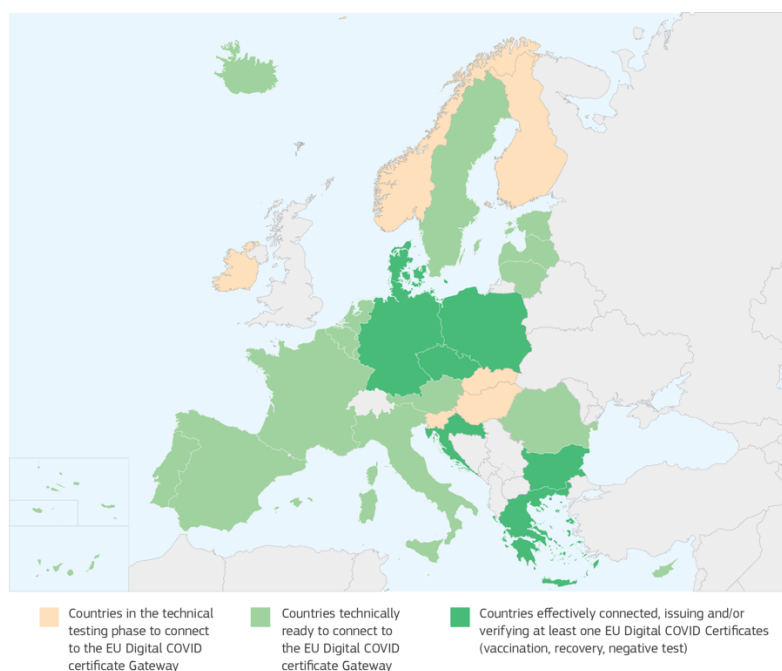
⁷ Draft Agenda, Europa-Parlamentet, juni 2021, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/OJQ-9-2021-06-09_EN.html

Status på udrulning af coronapas i Europa (primo juni 2020)

For, at ordningen kan gøre en forskel for sommerens turister, er der to afgørende forudsætninger. Den første er, at medlemsstaternes nationale løsning kan tilkobles EU's gateway. Den anden er, om landene er klar med deres nationale løsning. I forordningen forpligter landene sig kun til at udvikle et pas, der kan bruges til at rejse udenlands. I mange lande, såsom bl.a. Danmark, anvendes passet imidlertid også til at åbne for adgang til museer, restauranter etc. Dette er et rent nationalt anliggende, men kan betyde, at nogle lande kommer til at gøre brug af den seks ugers indfasningsperiode.

Ifølge EU's retskommissær Didier Reynders har 22 lande 1. juni testet forbindelsen til gatewayen med succes. Mindst lige så afgørende er det, at syv lande (Bulgarien, Tjekkiet, Danmark, Kroatien, Grækenland, Tyskland og Polen) pr. samme dato har tilkoblet sig til gatewayen.⁸ Af kortet i figur 1 fremgår det også, at Ungarn, Sverige og Finland fortsat er i gang med testfasen.

Figur 1: Status på tilkobling til gatewayen for EU's digitale covidcertifikat pr. 1. juni

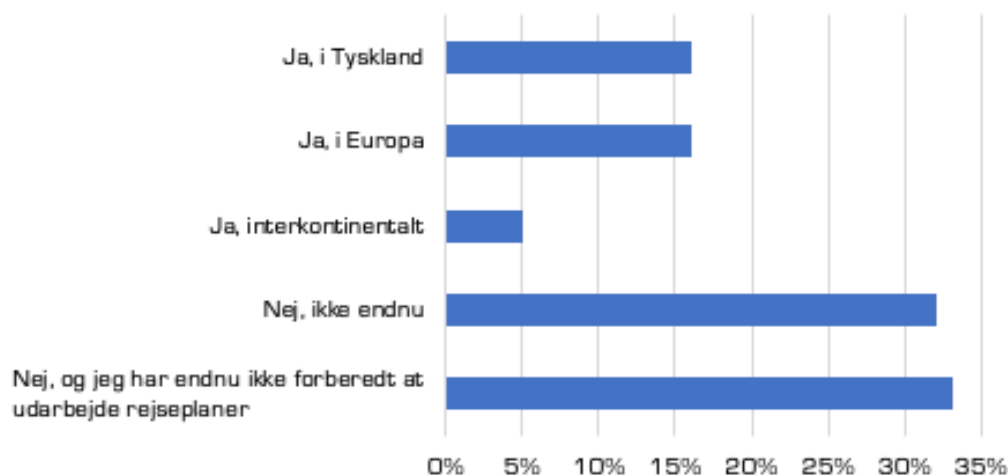
Kilde: EU's digitale covidcertifikat, Europa-Kommissionen, 2021, https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/eu-digital-covid-certificate_da

⁸ EU Digital COVID Certificate: EU Gateway goes live with seven countries one month ahead of deadline, Europa-Kommissionen, juni 2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_2721

Flere lande har allerede meddelt, at de er klar med deres nationale pas før 1. juli. Det drejer sig bl.a. om Danmark, Bulgarien,⁹ Estland¹⁰ og Grækenland.¹¹ I Frankrig er tidsplanen for "TousAntiCovid" 7. juni. Blandt de lande, der har meddelt, at de kan komme i tidsproblemer, er Irland, som p.t. opererer med 19. juli som startdato.¹² Tyske politikere med kansler Merkel i spidsen har fremført, at 1. juli er "ambitiøst", altså datoen for, at Tysklands eget pas er funktionsdygtigt. Ikke alene har passet allerede udløst en større debat om datasikkerhed i Tyskland; landet har også den udfordring, at Tyskland ikke opererer med digital registrering af vaccineudrulningen. De tyskere, der er blev vaccineret, før det nationale pas går i luften, skal derfor henvende sig personligt til enten deres huslæge eller apoteker for at få adgang til QR-koden.

En mulig forsinkelse af udrulningen af de nationale pas risikerer at skabe forvirring. Kan man overhovedet rejse til de "forsinkede" lande? Mindst lige så afgørende er det, at kvaler med, om et land modtager et coronapas kan afholde folk fra at rejse udenlands. En undersøgelse fra midten af maj viser f.eks., at hver tredje tysker endnu ikke har lavet rejseplaner for sommeren 2021.¹³

Figur 2: Andel af respondenter, der svarer, at de har specifikke rejseplaner for sommeren 2021

Kilde: YouGov, Statista, 12-14. maj 2021, <https://de.statista.com/infografik/24871/anteil-der-befragten-mit-reiseplaenen-fuer-den-sommerurlaub-2021/>

⁹ Bulgaria Ready to Introduce EU Digital COVID-19 Passport, Schengen Visa Info, maj 2021,

<https://www.schengenvisa.info/news/bulgaria-ready-to-introduce-eu-digital-covid-19-passport/>

¹⁰ Estonia among first to join EU's digital covid-19 vaccination passport, News ERR, maj 2021,

<https://news.err.ee/1608228045/estonia-among-first-to-join-eu-s-digital-covid-19-vaccination-passport#lg=1&slide=0>

¹¹ Greece ready to go with EU Digital Covid Certificate, PM says at presentation, Ekathimerini, maj 2021,

<https://www.ekathimerini.com/news/1161962/greece-ready-to-go-with-eu-digital-covid-certificate-pm-says-at-presentation/>

¹² Ireland to operate EU Digital Covid Cert from 19 July, RTE, maj 2021,

<https://www.rte.ie/news/2021/0528/1224365-covid-19/>

¹³ Jeder Dritte hat noch keine Sommerurlaubs-Pläne, Statista, maj 2021, <https://de.statista.com/infografik/24871/anteil-der-befragten-mit-reiseplaenen-fuer-den-sommerurlaub-2021/>

En potentiel spoiler: De nationale restriktioner

Forsinkelse af de nationale løsninger kan mindske effekten af coronapasset. Det siger næsten sig selv, at en hurtig udrulning er essentiel for lande, som holder sommerferie tidligt på sæsonen. Den største spoiler ligger imidlertid et andet sted, nemlig i forskellen på nationale indrejsereregler. Da de, i modsætning til hvad Europa-Parlamentet ønskede, ikke er blevet strømlinet, kan det skabe forvirring og afholde folk fra at rejse. I sidste instans er det nemlig ikke nok at have et nationalt coronapas; man skal også have styr på de nationale regler for ens rejsedestination – og mulige karantænekrav ved indrejse. Selvom Europas turistindustri har taget vel imod kompromiset, appellerer den i særlig grad til, at medlemsstaterne strømliner deres rejsekrav. Ifølge den europæiske rejseorganisation, ETOA, er reglerne ”meget fragmenterede”, ligesom der er stor ”regional variation”.¹⁴

Mere specifikt har 60 turistorganisationer udarbejdet et manifest, hvor de opstiller en række forslag, der ifølge dem er en forudsætning for, at sommeren 2021 kan reddes. For det første skal landene blive enige om en fælles standard for, hvor gamle tests må være (24 timer for kviktest; 72 timer for PCR). For det andet er det nødvendigt med fælles regler for rejsende med børn. For det tredje foreslås det, at der ikke indføres krav for passagerer, der er i transit, ligesom at coronapas skal tænkes ind i indcheckningsprocedurer for at undgå lange køer i lufthavnen.¹⁵

Variationen imellem landene afspejler naturligvis til en vis grad smittetrykket i omgivende lande. Det spiller imidlertid også ind, at det langt fra er alle lande, der overholder ECDC’s ”trafiklys-system” for smittetryk. Trafiklysordningen er en farvekode i grøn, orange, rød og mørkerød der viser smittetryk i EU-landenes regioner. Den blev vedtaget af EU’s ministerråd i oktober 2020 af medlemslandene med det formål at sikre ”en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed som reaktion på covid-19 pandemien”.¹⁶ En kortlægning fra Tænketanken EUROPA baseret på ECDC’s egne tal viser, at det p.t kun er seks lande, der helt eller delvist anvender trafiklyset.

¹⁴ EU Covid Certificate plans ‘not sufficient’ to restart travel, Travel Weekly, maj 2021, <https://travelweekly.co.uk/news/air/eu-covid-certificate-plans-not-sufficient-to-restart-travel>

¹⁵ European Tourism Manifesto, Tourism Manifesto, maj 2021 <https://tourismmanifesto.eu>

¹⁶ En fælles tilgang til rejseforanstaltninger i EU, Europa-Kommissionen, 2020, https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/travel-during-coronavirus-pandemic/common-approach-travel-measures-eu_da

Tabel 2: Oversigt over, hvilke EU-lande, der anvender ECDC's trafiklysordning

Anvender helt eller delvist EU's trafiklysordning	Nationale restriktioner og krav	Restriktive nationale krav, der afviser ikke-essentielle rejsende
Belgien, Cypern, Irland, Kroatien, Spanien, Tyskland	Bulgarien, Danmark, Estland, Frankrig, Grækenland, Italien, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Sverige, Østrig	Finland, Letland, Tjekkiet, Ungarn
6 EU-lande	17 EU-lande	4 EU-lande

Kilde: Tænketanken EUROPA på baggrund af ReopenEU, maj 2021, <https://reopen.europa.eu/da>

Som opfølgning på EU-topmødet i maj fremlagde Kommissionen 30. Maj 2021 et forslag til revidering af den hidtidige henstilling om rejseregler internt i EU.¹⁷ Formålet er ifølge Kommissær Reynders specifikt at undgå "fragmentering". De vigtigste forslag fremgår af boks 1. Tommelfingerreglen er, at en europæer, der har et nationalt coronapas, skal være "ready to go" uden yderligere krav. Nu er det så op til EU-landene, om de vil følge opfordringen.

Boks 1: Nøgleelementer i Kommissionens forslag om nye fælles rejseregler i lyset af certifikatet

- Rejsende, der er fuldt vaccineret, skal fritages fra test- eller karantænekrav 14 dage efter, at de har fået deres sidste dosis.
- Rejsende, der har haft corona, skal fritages fra test- eller karantænekrav i de første 180 dage under forudsætning af, at de kan fremvise en tidligere positiv PCR-test.
- Rejsende, der har en negativ test, skal fritages fra mulige karantænekrav. Der foreslås følgende standardkrav for test: 72 timer for PCR, og hvis landet accepterer kviktest 48 timer.
- Det foreslås, at der indføres en nødbremse, så lande hurtigt kan skærpe rejserestriktioner, hvis den epidemiologiske situation pludselig forværres – eller hvis mutationer opspores.
- Trafiksignalet klargøres, så følgende regler gælder: Rejsende fra grønne områder skal ikke udsættes for restriktioner. Rejsende fra orange områder kan blive mødt af krav om test før afrejse eller PCR. Rejsende fra røde områder kan blive pålagt at gå i karantæne, medmindre de er testet – kviktest eller PCR. Rejsende fra mørkerøde områder opfordres på det kraftigste til at blive hjemme. Test- og karantænekrav er intakt.
- Børn, der rejser med deres familie, skal undgå karantæne, når forældre ikke behøver at gå i karantæne, fordi de er færdigvaccinerede. Børn under seks år skal undtages fra test.

Kilde: Europa-Kommissionen, 31. maj 2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_2782

¹⁷ Coronavirus: Commission proposes update to coordinated travel measures ahead of the summer, EU https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_2782

Den første eller sidste roligan i Europa?

Det forestående EM i fodbold fungerer som en oplagt anskueliggørelse af den kompleksitet, der, trods vedtagelsen af coronapasset, fortsat hersker. Normalt ville EM være en begivenhed, hvor roligans, *Schlachtenbummler etc.* rejser udenlands for at støtte deres hold. EM 2020, der oprindeligt skulle finde sted i 60-året for turneringens lancering, var på forhånd planlagt som et "rejsende cirkus" med kampe i 11 byer. Op til EM har der været usikkerhed om, hvorvidt EM kunne afholdes i samtlige byer. Det hænger også sammen med, at UEFA har gjort det til et krav, at der kan spilles for tilskuere. Inden UEFA's deadline var det imidlertid kun Dublin og Bilbao, der kastede håndklædet i ringen. I skrivende stund er det dog fortsat uklart, om det er muligt at spille med tilskuere i München og i givet fald hvor mange.¹⁸ Det afhænger af smittetrykket, og Bayerns ministerpræsident Markus Söder har under hele coronakrisen udmærket sig ved at være på strammerholdet, når det gælder restriktioner.¹⁹

At lande også kan bruge EM til at sende et signal om, at det har styr på corona, er Ungarn et godt eksempel på. Landet, der ellers er kendt for hård grænsekontrol, har besluttet, at karantænekrav for indrejsende netop ikke gælder for EM-turister. Tilsvarende har premierminister Viktor Orbán tidligt i processen signaleret, at Ungarn går efter, at det nationale Puskas Stadion skal være fyldt til sidste plads, når kampene løber af stablen.

Landenes coronarestriktioner har allerede udviklet sig til en faktor, der kan påvirke et holds chancer men også turneringens afvikling. Op til EM kæmpede det tyske landshold længe for en afklaring af, om de fire tyske spillere, der deltog i årets Champions League-finale for engelske hold, kunne deltage i holdets træningslejr, der afvikles i Østrig og Tyskland. Problemet var, at såvel Tyskland som Østrig har indført karantænekrav for indrejsende fra Storbritannien grundet den indiske mutation. Få dage efter træningslejren gik i gang, lykkedes det at få "grønt lys". I Østrig krævede det dog, at de østrigske myndigheder vurderede, at undtagelsen var i landets "nationale interesse".

Når det gælder turneringens afvikling, vil der uden tvivl også være fokus på corona-situationen i Storbritannien. Det skyldes ikke alene, at semifinaler og finale efter planen skal spilles i London, men også at én af ottendedels-finalerne skal afvikles der. Vinderen af den ottendedelsfinale skal rejse til München for at spille kvartfinale på Allianz Arena. Pga. de tyske rejserestriktioner over for det mutationsramte Storbritannien vil indrejse fra London til München p.t. kræve, at spillerne går i 10 dages karantæne.

¹⁸ Euro 2020: COVID-19 regulations leaving frustrated fans in the dark, DW, juni 2021,

<https://www.dw.com/en/euro-2020-covid-19-regulations-leaving-frustrated-fans-in-the-dark/a-57645827>

¹⁹ Han er Tysklands skyggekansler, Tænketanken EUROPA, april 2021, <http://thinkeuropa.dk/politik/han-er-tysklands-skyggekansler>

Én ting er spillere og officials; noget andet er de fodboldfans, der måtte planlægge at følge deres hold. En første hurdle er naturligvis, at der er ganske få billetter, så gennemgangen af danske roligans mulige rejsekvaler tjener også et bredere formål, nemlig at anskueliggøre forskellene i reglerne mellem centrale EU-lande. Udover at være opmærksomme på mulige test- og karantænekrav skal fodboldfans naturligvis også forholde sig til myndighedernes rejseanbefalinger. Det walisiske fodboldforbund har f.eks. opfordret deres fans til at blive hjemme fra Wales' kampe i Rom og Baku, da både Italien og Aserbajdsjan er gule lande for britiske statsborgere.²⁰

At et lands indrejseregler kan give anledning til frustration, er København et godt eksempel på. I starten af juni skrev generalsekretæren for det russiske fodboldforbund Alexander Aliyev til UEFA og protesterede over, at Danmark ikke vil tillade russiske fans at rejse ind til kampen i Parken 21. juni. Det skyldes, at Danmark kun tillader rejser med et såkaldt anerkendelsesværdigt formål for rejsende uden for Schengen. Et ophold i Danmark pga. arbejde er arkendelsesværdigt, men det er fodboldturisme ikke.²¹ Russernes protest og UEFA's dialog med de danske myndigheder førte ikke til ændringer i de danske regler. En repræsentant for kulturministeriet understregede over for nyhedsbureauet Reuters, at der var tale om gængse regler, der altså ikke var politisk motiveret over for russiske fans.²²

Danmark spiller de tre indledende kampe på hjemmebane i Parken. Danmarks mulige kampprogram, hele vejen frem til en eventuel finale, fremgår af Tabel 3. Tænketanken EUROPA har kortlagt, hvilken effekt coronapasset vil have for roligans, der ønsker at rejse ud i Europa og opleve EM. Kortlægningen viser, jf. Tabel 4, at der er betydelig variation fra værtsby til værtsby. Indrejseregler er knyttet til smittetryk og højrisikoområder i det land, man kommer fra. Set i det lys fokuseres i det følgende udelukkende på danske fans mulighed for at rejse.

Kortlægningen er lavet på baggrund af reglerne pr. 1. juni 2020 og kan hurtigt ændre sig – ikke mindst hvis EU-landene følger Kommissionens seneste forslag og bliver enige om en ny henstilling, der ensarter indrejsereglerne mere. For et hurtigt overblik over de løbende ændringer henvises til UEFA's "Plan Your Trip-hjemmeside".²³ Det siger sig selv, at roligans også bør monitorere Udenrigsministeriets rejsevejledninger.²⁴

²⁰ Corona einreise regeln muss viertelfinale in München abgesagt werden, RP Online, 2021, <https://rp-online.de/sport/fussball/em/em-2021-corona-einreise-regeln-muss-viertelfinale-in-muenchen-abgesagt-werden-aid-58583507>

²¹ Rusland revser "ekstremt bekymrende" dansk beslutning, TV2, juni 2021, <https://sport.tv2.dk/fodbold/2021-06-02-rusland-revser-ekstremt-bekymrende-dansk-beslutning>

²² UEFA fail to get Danes to budge on border restrictions for Russian fans at Euro 2020, Reuters, juni 2021, <https://www.reuters.com/article/uk-soccer-euro-rus-dnk-fans-idUKKCN2DE0YB>

²³ Plan Your Trip, UEFA, 2021, <https://www.uefa.com/uefaeuro-2020/event-guide/baku/plan-your-trip/>

²⁴ Ændrede rejsevejledninger pr. 22. maj 2021, Udenrigsministeriet, maj 2021, <https://um.dk/da/Udenrigspolitik/udenrigspolitiske-nyheder/newsdisplaypage.aspx?newsID=22174164-6167-4D11-A72E-4009AB766FD6>

Tabel 3: Mulige værtsbyer for Danmarks fodboldlandshold ved advancement fra det indledende gruppespil

1/8-finale:		
Kamp 38	26. juni (Amsterdam)	Ved 2. plads i gruppen
Kamp 39	27. juni (Sevilla)	Ved 1. plads i gruppen
Kamp 41	28. juni (Bukarest)	Ved 3. plads i gruppen
Kamp 43	29. juni (Glasgow)	Ved 3. plads i gruppen
Kvartfinale:		
Kamp 45	2. juli (Skt. Petersborg)	Vinder af kamp 41
Kamp 46	2. juli (München)	Vinder af kamp 39
Kamp 47	3. juli (Baku)	Vinder af kamp 38
Kamp 48	3. juli (Rom)	Vinder af kamp 43
Semifinale:		
Kamp 49	6. juli (London)	Vinder af kamp 45/46
Kamp 50	7. juli (London)	Vinder af kamp 47/48
Finale:		
Kamp 51	11. juli (London)	

Kilde: Tænketanken EUROPA på baggrund af DBU og UEFA

Ved en gennemgang af kampprogrammet står det klart, at Danmark efter de tre indledende kampe har mulighed for at spille i samtlige værtsbyer bortset fra Budapest. Som allerede antydet, er den ungarske hovedstad ellers en interessant case, fordi den ikke umiddelbart harmonerer særligt godt med Ungarns vanlige hårde udlændinge- og grænsekontrolspolitik. Orban-regeringen har således vedtaget særlige lempelser for indrejsende, der er udstyret med EM-billetter.²⁵

Konkret er de undtaget for indrejseforbud og karantænekrav. Ganske interessant er der alligevel også knyttet nogle specifikke underkrav til den ungarske model. I henhold til UEFA's hjemmeside skal fans fremvise en "printet udgave af PCR-test" – på engelsk eller ungarsk. Mindst lige så interessant er, at færdigvaccinerede kun kan undgå testkrav, hvis Ungarn har indgået en aftale for gensidig anerkendelse af vacciner fra det indrejsende land. Dette krav er uden tvivl knyttet til, at Ungarn som ét af de få EU-lande har inkorporeret Sputnik V-vaccinen i det nationale vaccineprogram. I henhold til forordningen om vaccinepas er det kun de EMA-ankendte vacciner, som landene skal acceptere i den fælles ordning. Kort sagt: Ungarn har med sit særkrav forsøgt at få lande til at acceptere Sputnik og dermed indrejse fra ungarske statsborgere. Det fremgår af den ungarske regerings hjemmeside, at Danmark ikke har underskrevet en aftale om gensidig anerkendelse med Ungarn, hvilket kan være en relevant oplysning for danske turister, men altså ikke for roligans, da Danmark ikke kommer til at spille i Budapest.²⁶

²⁵ Plan Your Trip, UEFA, 2021, <https://www.uefa.com/uefaeuro-2020/event-guide/baku/plan-your-trip/>

²⁶ Specimens of Immunity Certificates Accepted by Hungary, Kormany, 2021, <https://kormany.hu/kulgazdasagi-es-kulugyminiszterium/vedettsegi-igazolasok>

Som det fremgår af Tabel 4, gælder der særlige regler for værtsdestinationerne uden for EU, her først Rusland og Aserbajdsjan. Afhængigt af, hvordan de indledende kampe flasker sig, vil Danmark kunne spille kvartfinale enten 2. juli i Skt. Petersborg eller i Baku den 3. juli. Det siger sig selv, at coronapasset ikke vil kunne anvendes her. I Rusland skal der søges om særligt fan-ID, som bl.a. indebærer en PCR-test, der ikke må være mere end 72 timer gammel. I Baku er der indrejseforbud, men det ophæves for danske statsborgere (eller indbyggere med permanent opholdstilladelse i Danmark), hvis Danmark kvalificerer sig til kvartfinalen. Roligans skal søge om visum og fremvise en PCR-test med samme længde som ved indrejse til Rusland.

Hvis vi stiller skarpt på de værtsbyer inden for EU, hvor Danmark kan spille ottendedels- og kvartfinaler, er der betydelig variation i reglerne. Grundlæggende er det kun i München, Bukarest og Sevilla, at det danske coronapas er en "døråbner". Er man vaccineret, eller kan påvise at være smittet, kan man grundlæggende rejse ind uden at skulle fremvise en separat test.²⁷ Dog skal man være opmærksom på online-registrering i Tyskland og Spanien. I Tyskland skal man i forbindelse med sin online-registrering uploade sit danske coronapas. I Spanien skal man, hvis man har været smittet, fremlægge en ny PCR-test og en lægeerklæring. Med andre ord: selv blandt de byer, der er mest ens, er der variationer.

Har man ikke har modtaget sit andet vaccinstik to uger før indrejse eller har været smittet, kan man fremvise en gyldig PCR-test. I alle tre byer gælder det, at en PCR-test ikke må være ældre end 72 timer.

Skal Danmark derimod spille i Rom eller Amsterdam, er coronapasset langt mindre adgangsgivende. Forsimplet udtrykt vil passet ikke få grænsebommen til at gå op, da færdigvaccination eller status som smittet ikke er tilstrækkeligt til at kunne rejse ind. I begge byer skal man fortsat kunne fremvise en test. I Amsterdam er kravet en negativ PCR-test, der ikke er ældre end 72 timer; i Rom en negativ test (PCR eller antigen) under 48 timer gammel. I Italien skal fans levere en digital tro- og loveerklæring, mens situationen i Holland forværres mærkbart af, at danskere fortsat opfordres til at gå 10 dage i karantæne og udfylde en karantænedeklaration – en karantæne, som dog kan ophæves på femtedagen.

Tænketanken EUROPAs kortlægning viser også, at den største variation mellem EU-landene knytter sig til testkrav for børn. I Italien er det kun børn under to år, der er fritaget for test. I Rumænien ligger grænsen ved tre år, mens den i Tyskland og Spanien ligger på fem år. I Nederlandene er den – som i Danmark - helt oppe på 12 år.

Helt særlige komplikationer knytter sig til de kampe, som Danmark kan komme til at spille i Storbritannien. Det drejer sig om en evt. semifinal og finale, der alle efter planen skal afvikles

²⁷ For undtagelser se Tabel 4. Inden man rejser til Tyskland, er det f.eks. vigtigt, at man ikke har været i UK, da det vil udløse et 10 dages karantænekrav også for danske statsborgere.

på Wembley, eller en mulig ottendedelsfinale i Glasgow 29. juni. Glasgow kan blive en dansk destination, hvis Danmark bliver nummer tre i den indledende pulje (kamp nr. 43).

Udfordringen er tredobbelt:

1. Efter Brexit er Storbritannien et tredjeland og derfor ikke med i forordningen om coronapas.
2. Storbritannien har p.t. rubriceret Danmark som et gult land, hvilket indebærer, at der gælder særlige indrejserestriktioner for danskere.
3. Storbritannien klassificeres, af bl.a. Tyskland, som højrisikoområde. Dvs. at indrejse fra UK til Tyskland kræver 10 dages karantæne.

Bundlinjen er, at alle roligans, uanset om de har et dansk coronapas (vaccine eller tidligere smittet), ved indrejse skal fremvise en PCR-test, der ikke er ældre end 72 timer. Langt mere afgørende er det, at de trods negativ test er forpligtet til at gå i 10 dages karantæne – en karantæne, der dog kan ophæves på femtedagen ved en negativ PCR-test ("Test to Release"). Fans er også forpligtet til at forudbestille to PCR-tests. Karantænekravet betyder, at roligans for første gang i EM-historien er afskåret fra at følge landsholdet i samtlige kampe på vej mod en finale. Rejser man som roligan til én af de mulige kvartfinaler i Skt. Petersborg, München, Baku eller Rom, vil ens karantæneperiode ikke være udstået, inden semifinalerne løber af stablen i London den 6. eller 7. juli. Kort sagt: Som fan må man vælge at se enten en kvartfinale eller en semifinale.

I praksis betyder de mange regler, at der næppe vil være mange danskere, der vælger at forsøge at få billet til mere end én kamp uden for Danmarks grænser. Reelt er det nok også et forhold, der karakteriserer danskernes sommerferie 2021: Det er så kompliceret at rejse, at de fleste, hvis de overhovedet vælger at forlade Danmark, vil vælge én destination i udlandet.

Tabel 4: Gældende krav og undtagelser ved indrejse for roligans til værtsbyer ved EM 2020

Land:	Indrejse (test- og formular-krav):	Karantænekrav	Kan vaccinerede rejse frit ind uden test?	Kan tidligere smittet rejse ind uden test?	Undtages børn?
England (London)	PCR-test (<72h inden afgang); Online registrering inden ankomst; forudbestilt PCR-test på anden- og ottendedagen (£170)	JA, 10 dage uanset fremvisning af negativ test for danske fans, da DK er "gult land" ("Test to Release" femtedagen)	NEJ	NEJ	<15 år
Aserbajdsjan (Baku)	Generelt indrejseforbud, men danskere og personer med fast bopæl i Danmark dispenseres ved fremvisning af billet. Fans kan rejse ind ved negativ PCR-test (<72h) og visum.	NEJ (for billetindehavere)	NEJ	NEJ	ikke oplyst
Tyskland (München)	PCR (<72h før indrejse), antigen (<48h); onlineregistrering før afrejse ²⁸	NEJ; men nære kontakter til borgere med en virusvariant skal i 10 dages karantæne.	JA Sidste vaccinedose + 14 dage	JA 28 dage < positiv PCR-test < 6 måneder	<6 år
Italien (Rom)	Test (<48h før ankomst); digital tro- og loveerklæring; registrering hos destinationsregionen	NEJ.	NEJ	NEJ	<2 år

²⁸ Tyske transportselskaber såsom Lufthansa eller Deutsche Bahn kan forlange test trods færdigvaccination. Rejsende bør tjekke inden afrejse.

Rusland (Skt. Petersborg)	Ansøgning om fan-ID for dispensation for indrejseforbud og visum; PCR-test (<72h før ankomst); rejseformular ved indrejse med fly	NEJ	NEJ	NEJ	Ikke oplyst
Nederlandene (Amsterdam)	Sundhedserklæring ²⁹ ; negativ PCR-test (<72h inden boarding)	Danskere opfordres til 10 dages karantæne (test på 5. dag)	NEJ	NEJ Test er fortsat påkrævet	<13 år
Rumænien (Bukarest)	PCR (<72h) + eventuel screening i form af temperaturmåling	NEJ (for billetindehavere, hvis ophold er max. 3 dage)	JA Sidste vaccinedose + 10 dage	JA positiv PCR-test<90 dage	<4 år
Ungarn (Budapest)	Billetindehavere kan opnå dispensation for indrejseforbud; PCR (<72h) i printet udgave - på engelsk eller ungarsk (altså ikke digital); lægeundersøgelse (temperaturkontrol)	NEJ	Kun hvis landet har indgået gensidig anerkendelse af vacciner; det har Danmark ikke.	JA Positiv test < 6 måneder	<18 år ifølge med en voksen med ungarsk immunitetskort
Danmark (København)	Test (<48h før indrejse); test efter ankomst (<24h)	JA, 10 dage ved indrejse fra orange og røde regioner/lande (test på fjerdedagen) ³⁰	Vaccinerede fra orange EU-lande er undtaget test- og isolationskrav samt værdigt formål	JA 14 dage < positiv test < 12 uger	<13 år
Skotland (Glasgow)	PCR-test (<72h inden afgang); online registrering inden ankomst; forudbestilt PCR-test på anden- og ottendedagen (£170)	10 dage uanset fremvisning af negativ test for danske fans, da DK er "gult"	NEJ	NEJ	<15 år

²⁹ Rejsende i bil er undtaget krav om sundhedserklæring.

³⁰ Danmark opfatter ikke fodboldrejser som et anerkendelsesværdigt formål for rejsende fra ikke-Schengen-lande, læs Rusland.

		land” [“Test to Release” femtedagen]				
Spanien (Sevilla)	PCR (<72h); digital indrejseformular for flyrejsende	Ingen karantæne	JA per 07-06-2021	NEJ PCR(<72h) og lægeerklæring skal kunne fremvises).	<6 år	

Kilde: Tænketanken EUROPA’s egen dataindsamling (afsluttet 01-06-2021) via Udenrigsministeriet, Danmarks ambassade i de respektive lande, Norges Udenrigsministerium, de respektive nationale myndigheder og UEFA.com. Krav ændres løbende. Alle fans bør derfor checke UEFA’s hjemmeside.